

Dosarul nr.3ra-395/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (R.Pulbere)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V.Sîrbu, V.Mihaila A.Minciuna)

DECIZIE

29 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”,
în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Întreprinderea de
Producție și Comerț „Icam” Societate pe Acțiuni împotriva Societății pe Acțiuni
„Apă-Canal Chișinău” cu privire la contestarea actelor administrative,
împotriva deciziei din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” și a
fost menținută hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă :

La data de 5 iulie 2018, 17 august 2018, 11 septembrie 2018 și 12 octombrie
2018 Întreprinderea de Producție și Comerț „Icam” Societate pe Acțiuni (în
continuare ÎPC „Icam” SA) a depus cereri de chemare în judecată în ordinea
contenciosului administrativ împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”
(în continuare SA „Apă-Canal Chișinău”) cu privire la contestarea actelor
administrative.

În motivarea acțiunilor reclamanta a indicat că în luna iulie 2017 angajații
întreprinderii pârâte au efectuat un control în cadrul întreprinderii de unde au
prelevat apă în vederea determinării coeficientului diferențiat.

Potrivit facturilor primite ulterior, a aflat că acest coeficient a fost majorat de
zeci de ori, din care considerent le-a remis în adresa pârâtei, explicând detaliat
motivele.

Prin răspunsul SA „Apă-Canal Chișinău” a aflat că contractul nr.7-156/ps341j
din 26 martie 2009 a fost reziliat și că începând cu 1 mai 2017 toate relațiile juridice
cu privire la epurarea și pre-epurarea apei vor fi stabilite printr-un acord bilateral, pe
care însă nu l-a primit până în prezent.

În opinia sa, facturile fiscale seria AAE 1454288 din 30 aprilie 2018, seria AAE 2810098 din 31 mai 2018, seria AAE 5426300 din 29 iunie 2018 și seria AAE 7209976 din 27 iulie 2018 emise de către SA „Apă-Canal Chișinău” sunt neîntemeiate și ilegale, contrare legislației în vigoare și care urmează a fi anulate, deoarece firma nu are încheiat cu pârâta nici un contract prin care să fie reglementată modalitatea de calculare a tarifelor pentru recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți, astfel încât facturile contestate constituie o încălcare flagrantă a prevederilor Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, ce reglementează că relația operator-consumator se realizează exclusiv în bază de contract, iar prevederile contractului nr. 7-156/33 din 12 iunie 2002 încheiat între părțile din litigiu privind livrarea apei și recepționarea apelor uzate în canalizarea municipală nu poate fi aplicat la speța în cauză.

Astfel, reclamanta nu este de acord cu metoda de prelevare a probelor și cu sumele reflectate în facturile expediate în adresa sa din următoarele considerente: societatea nu utilizează apă în interesul de producție (fapt confirmat și prin actul din 04.01.2018), apa fiind utilizată numai pentru nevoi menajere, întreprinderea reclamantă deja achitănd în acest sens un tarif de 4 ori mai mare pentru canalizarea apei decât consumatorii casnici, fapt ce în opinia sa deja include serviciile de epurare suplimentară a apei.

Nici un raport public prezentat de pârâtă nu include cheltuieli de epurare a apei suplimentare, prin urmare nu prestează serviciile pentru care consumatorii plătesc, pentru impunerea tarifului diferențiat pentru serviciile de recepționare în sistemul municipal de canalizare a apelor uzate.

În continuare, reclamanta a susținut că noua metodologie de calcul a apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți utilizată ilegal de către pârâtă a stârnit largi critici din partea societății civile și a agenților economici privind lipsa de legalitate și previzibilitate a SA „Apă-Canal Chișinău” cât și necesitatea perfecționării cadrului de reglementare în acest domeniu la adoptarea astfel de decizii. Or, calculul propus și folosit în practică de către SA „Apă-Canal Chișinău” constituie un act nefondat și nejustificat, utilizat în lipsa vreunui temei legal.

Reclamanta în susținerea opiniei enunțate a menționat și faptul că Consiliul Concurenței a constatat prin decizia nr. APD-61 din 4 decembrie 2017 încălcarea de către pârâtă a prevederilor art. 11 alin. (1) și (2) lit. a) al Legii concurenței nr. 183/11.07.2012, în acest sens operatorului fiindu-i aplicată amendă, deoarece SA „Apă-Canal Chișinău”, fiind unicul operator ce prestează serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, deține o poziție abuziv dominantă pe piață și, prin urmare, aplică discriminatoriu tarife în mod diferit față de agenții economici în lipsa unui contract privind recepționarea și epurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți.

În vederea soluționării cauzei pe cale extrajudiciară, reclamanta ÎPC „Icam” SA a înaintat cereri prealabile către SA „Apă-Canal Chișinău”, solicitând retragerea și anularea facturilor fiscale contestate, însă prin răspunsurile sale pârâta a respins cererile prealabile ca fiind neîntemeiate, informând-o asupra faptului că facturile contestate au fost emise în conformitate cu legislația în vigoare.

Deoarece întreprinderea pârâtă a refuzat soluționarea cererilor prealabile prin care s-a solicitat anularea facturilor fiscale, ÎPC „Icam” SA a depus prezentele acțiuni în instanța de contencios administrativ care prin încheierea din 4 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, au fost conexe într-un singur proces, reclamanta solicitând în temeiul art. 14, 17 al Legii contenciosului administrativ, art. 22 al Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare nr.303/2013, anularea facturilor fiscale seria AAE 1454288 din 30 aprilie 2018, seria AAE 2810098 din 31 mai 2018, seria AAE 5426300 din 29 iunie 2018 și seria AAE 7209976 din 27 iulie 2018 emise de către SA „Apă-Canal Chișinău”.

Prin hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de ÎPC „Icam” SA a fost admisă integral, fiind anulate facturile fiscale seria AAE 1454288 din 30 aprilie 2018, seria AAE 2810098 din 31 mai 2018, seria AAE 5426300 din 29 iunie 2018 și seria AAE 7209976 din 27 iulie 2018 emise de către SA „Apă-Canal Chișinău”.

La 24 aprilie 2019, în interiorul termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, SA „Apă-Canal Chișinău” a declarat apel împotriva hotărârii din 29 martie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, care la 5 iulie 2019 a fost completat cu motivare, solicitând în final admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei decizii noi, de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău” și a fost menținută hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Invocând ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, la data de 11 decembrie 2019, SA „Apă-Canal Chișinău” le-a contestat cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a actelor judecătorești ce constituie obiectul prezentului recurs cu pronunțarea unei decizii noi, de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în referința asupra cererii de chemare în judecată și în cererea de apel motivată, anexate la dosar, suplimentar invocându-se că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei și au prezentat poziții contradictorii în motivarea deciziei, deoarece au interpretat eronat Legea nr. 303/2013 (redacția de până la intrarea în vigoare a modificărilor din 8 martie 2019) privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, în special art. 22 alin. (18), adică concluziile expuse în actele judecătorești sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei. Or, facturile fiscale au fost emise conform prevederilor legale, iar temeiuri de anulare acestora nu sunt.

A menționat că instanțele ierarhic inferioare nu au dat o apreciere corespunzătoare probelor invocate în acest sens, circumstanțe ce impun admiterea recursului în sensul declarat, or, în cazul de față, instanța de apel a evitat să examineze observațiile apelantei, însușind prioritar cele invocate de intimata ÎPC „Icam” SA.

Constatând toate cele relatate supra, recurenta conturează o opinie tendențioasă a instanței de apel de reținere și însușire a motivării din hotărârea primei instanțe,

fără a da o apreciere tuturor probelor în ansamblu, fără a răspunde la toate temeiurile invocate de apelanta-recurentă, ignorând nemotivat unele afirmații sau cel puțin nemotivând prevalarea unor circumstanțe, pe care s-a bazat soluția emisă, asupra celorlalte probe existente la dosar.

În concluzie, a arătat că instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a le examina sub toate aspectele. Or, în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei cerințelor solicitate în acțiune, era indispensabil de a supune controlului legalitatea hotărârii atacate cu apel în baza argumentelor aduse în cererea de apel, cu expunerea poziției instanței pe fiecare din argumentele invocate, având ca suport raționamentele reținute ca rezultat al coroborării tuturor probelor.

În acest sens, a enunțat că instanța de apel nu a elucidat materialul probatoriu, or, instanța de apel s-a rezumat în a menține hotărârea instanței de fond, fără să dea o careva apreciere argumentelor apelantei-recurente în coraport cu hotărârea contestată.

Ca urmare, a opinat că instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de îndeplinire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de admitere a acțiunii (vol.II,f.d.168-171).

La data de 10 februarie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat recursul recurente SA „Apă-Canal Chișinău” în adresa intimă IPC „Icam” SA, cu explicarea dreptului de a depune referință (vol.II,f.d.177).

Prin referința depusă la 16 martie 2020, IPC „Icam” SA a solicitat respingerea recursului depus de SA „Apă-Canal Chișinău” cu menținerea deciziei din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că prezentul litigiu a fost soluționat inclusiv în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod, Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 a fost abrogată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Respectiv, procedura de contencios administrativ dedusă judecătii în prezenta speță în partea procedurală urmează a fi judecată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, iar în partea materială urmează a fi aplicate prevederile legale în vigoare la momentul emiterii facturilor

fiscale ce se contestă, și anume a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (abrogată la 1 aprilie 2019).

Or, în speță procedura administrativă a fost inițiată în anul 2018 și se referă la o activitate administrativă inițiată până la 1 aprilie 2019, aspect care determină, că la caz se vor aplica dispozițiile legale vechi, care reglementau aceste instituții.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul depus la data de 11 decembrie 2019 (vol.II,f.d.168) este în termen, or, decizia instanței de apel a fost adoptată la data de 16 octombrie 2019 (vol.II,f.d.159) și recepționată de recurentă la data de 13 noiembrie 2019 (vol.II,f.d.167).

Prin încheierea din 27 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție recursul depus de SA „Apă-Canal Chișinău” a fost numit pentru examinare în complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

În speță, Colegiul nu consideră oportun de a cita participanții la proces și reprezentanții acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurente SA „Apă-Canal Chișinău” au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de SA „Apă-Canal Chișinău” urmează a fi respins, cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Totodată, conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Iar potrivit art. 194 alin. (1) și (2) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept. În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Din actele și lucrările dosarului prezentate și necontestate de părți, dar și determinate de instanțele ierarhic inferioare în fazele procesuale anterioare se atestă că la data de 12 iunie 2002 între părțile din litigiu a fost încheiat contractul pentru livrarea apei și recepționarea apelor uzate nr.7-156-33, valabil până în prezent (vol.I,f.d.47-49).

Ulterior, între ÎPC „Icam” SA și SA „Apă-Canal Chișinău” a fost încheiat contractul nr. 7-156/ps341j din 26 martie 2009, care reglementa modalitatea de recepționare și pre-epurare a apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți, însă acesta a fost reziliat în mod unilateral de către SA „Apă-Canal Chișinău”, fapt comunicat reclamantei prin scrisoarea nr.1200/4574 din 27 martie 2017 (vol.I,f.d.32).

Prin aceeași scrisoare, SA „Apă-Canal Chișinău” a informat ÎPC „Icam” SA că începând cu data de 1 mai 2017 raporturile de recepționare și evacuare a apelor uzate vor fi reglementate suplimentar prin semnarea unui acord bilateral întocmit în conformitate cu prevederile legislației de mediu, inclusiv Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale, în care vor fi stabilite condițiile de deversare a apelor uzate în sistemul public de canalizare, reieșind din mai multe particularități ale activității companiei reclamante, însă un acord sau contract cu privire la recepționarea și pre-epurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți între reclamantă și pârâtă nu a fost semnat.

După cum s-a constatat, SA „Apă-Canal Chișinău”, prin procesele-verbale nr. 3237, 3238 din 23 aprilie 2018 și nr. 3432, 3433 din 30 mai 2018 precum și în baza rapoartelor nr. 3603, 3604 din 21 iunie 2018 și nr.3 664, 3665 din 2 iulie 2018 a prelevat probe de ape uzate din căminul de control de la agentul economic ÎPC „Icam” SA de pe adresa mun. Chișinău, str. Tighina, 65, care, au fost supuse încercărilor la Laboratorul de ape uzate al agenților economici, acreditat cu nr. LI-038.

Conform rezultatelor rapoartelor de încercări nr. 491 din 27 aprilie 2018, nr. 492 din 2 mai 2018, nr. 630, 631 din 6 iunie 2018, nr. 748, 749 din 27 iunie 2018 și nr. 783, 784 din 9 iulie 2018, în probele de ape uzate prelevate a fost stabilită o depășire a normativelor concentrațiilor maxim admisibile (vol.I,f.d.50-53, 126-130).

Drept rezultat și ținând cont că s-a depistat depășirea normativelor concentrațiilor maxim admisibile la ingredientii indicați în rapoartele de încercări sus-indicate, SA „Apă-Canal Chișinău” conform facturilor fiscale seria AAE 1454288 din 30 aprilie 2018, seria AAE 2810098 din 31 mai 2018, seria AAE 5426300 din 29 iunie 2018 și seria AAE 7209976 din 27 iulie 2018, a stabilit tariful diferențiat pentru depășirea de către ÎPC „Icam” SA a concentrațiilor maxime admise în apele uzate în sume de 10857,24 lei, 11634,68 lei, 7623,53 lei și 3324,42 lei, dispunând încasarea sumelor respective din contul agentului economic (vol.I,f.d.55,131,162,212).

Nefiind de acord cu actele emise, la 28 mai 2018, 4 iulie 2018, 10 iulie 2018 și 16 august 2018, reclamanta ÎPC „Icam” SA a înaintat cereri prealabile către SA „Apă-Canal Chișinău” solicitând retragerea și anularea facturilor fiscale contestate (vol.I,f.d.7,15,87,163,213), însă prin răspunsurile din 8 iunie 2018, 26 iulie 2018, 17

august 2018 și 14 septembrie 2018 pârâta a respins cererile prealabile ca fiind neîntemeiate, informând-o asupra faptului că facturile contestate au fost emise în conformitate cu legislația în vigoare (vol.I,f.d.8,89,164,214).

Din aceste considerente, ÎPC „Icam” SA a depus prezentele acțiuni în instanța de contencios administrativ, care ulterior au fost conexe într-un singur proces (vol.II,f.d.1), solicitând în final anularea ca ilegale a facturilor fiscale: seria AAE 1454288 din 30 aprilie 2018, seria AAE 2810098 din 31 mai 2018, seria AAE 5426300 din 29 iunie 2018 și seria AAE 7209976 din 27 iulie 2018 emise de către SA „Apă-Canal Chișinău” (vol.I,f.d.3-5,83-85,158-161,209-211).

Prima instanță, fiind investită cu examinarea cauzei în fond și având ca obiect contestarea actelor administrative, s-a pronunțat în favoarea temeiniciei acțiunii, pe care a admis-o integral, soluție care a fost menținută fără modificări de către instanța de apel.

Pentru a decide astfel, instanțele de judecată au constatat că aplicarea coeficientului și a formulei de calcul a tarifelor diferențiate nu este reglementată de un act normativ, iar situația de incertitudine referitor la modalitatea de stabilire a tarifului diferențiat aplicat de SA „Apă-Canal Chișinău” nu a fost înlăturată pe parcursul judecării prezentului litigiu.

Respectiv, ținând cont de lipsa unei formule a tarifului diferențiat pentru deversarea apelor uzate cu concentrație maxim admisibilă, s-a constatat că SA „Apă-Canal Chișinău” a stabilit în mod unilateral tariful diferențiat, această modalitatea de calcul a tarifului diferențiat nefiind reglementată de o normă legală.

Iar, în lipsa unei formule legale de calcul a tarifului diferențiat pentru deversarea apelor uzate cu concentrație maxim admisibilă, SA „Apă-Canal Chișinău” nu este în drept în mod unilateral să stabilească și să impună spre achitare agenților economici acest tarif, în situația în care nu este reglementată de nici o normă de drept.

Drept rezultat, SA „Apă-Canal Chișinău” a omis în a prezenta probe pertinente și concludente cu privire la modalitatea de calculare/determinare a tarifului diferențiat aplicat în cazul depășirii concentrației maxime admisibile în apele uzate și evacuate în sistemele publice de canalizare, cât și a prezentării unui act juridic încheiat între părți privind recepționarea și epurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți, motiv pentru care acțiunea a fost admisă integral (vol.II,f.d.66-70,160-164).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanțelor de judecată despre necesitatea admiterii acțiunii justă, ea având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită. Or, instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit corect situația de fapt și de drept în prezenta speță, au dat o apreciere obiectivă probelor administrate și au emis hotărâri întemeiate și legale care corespund legislației în vigoare.

În speță, Colegiu constată că cadrul legal aplicabil prezentului raport juridic litigios este cuprins în Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și

canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013, lege care reglementează relațiile dintre furnizorul de apă și consumatori.

În conformitate cu art. 22 alin. (18) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013 (în vigoare la data emiterii actelor administrative contestate și la data depunerii acțiunii în instanța de contencios administrativ), în cazul în care volumul substanțelor în suspensie, consumul biochimic de oxigen pentru 5 zile (CBO 5), precum și alți indicatori depășesc normativele aprobate în modul stabilit de legislația în vigoare, se aplică tarife diferențiate, calculate proporțional cu indicii normativelor indicate, conform condițiilor contractuale, iar în lipsa acestor clauze în contractul obligatoriu – conform modalității stabilite prin Legea nr. 1540-XIII din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului și prin alte acte legislative în vigoare.

Colegiul reține că norma enunțată prevede două posibilități de aplicare a tarifului diferențiat pentru depășirea concentrațiilor maxime admisibile în apele uzate și anume: conform condițiilor contractuale convenite de către consumator și SA „Apă-Canal Chișinău”, iar în lipsa unor asemenea clauze contractuale, conform modalității stabilite prin Legea privind plata pentru poluarea mediului și prin alte acte legislative.

Respectiv, din conținutul dispoziției menționate, rezultă că SA „Apă-Canal Chișinău” are obligația de a indica în mod expres modalitatea de calcul a sumei înaintate spre plată clientului.

Sub acest aspect, prin aplicarea regulilor de interpretare a normei enunțate, este evident că instanțele de judecată, examinând cauza, corect au concluzionat despre necesitatea admiterii acțiunii ÎPC „Icam” SA și dispunerii anulării facturilor fiscale.

Or, atât în facturile contestate, cât și în referințele și cererea de apel anexate la dosar, SA „Apă-Canal Chișinău” nu a indicat modalitatea de calcul a tarifului diferențiat, invocând în mod general, că tariful a fost determinat conform prevederilor art. 22 alin. (18) al Legii nr. 303/2013 și a contractului privind livrarea apei și recepționarea apelor uzate nr. 7-156-33 din 12 iunie 2002 încheiat cu reclamanta, fără însă a oferi explicații în acest sens.

În circumstanțele enunțate și având în vedere că aplicarea coeficientului și a formulei de calcul a tarifelor diferențiate nu este reglementată de un act normativ, iar situația de incertitudine referitor la modalitatea de stabilire a tarifului diferențiat aplicat de SA „Apă-Canal Chișinău” nu a fost înlăturată pe parcursul judecării prezentului litigiu, se constată că actele administrative contestate și anume facturile fiscale seria AAE 1454288 din 30 aprilie 2018, seria AAE 2810098 din 31 mai 2018, seria AAE 5426300 din 29 iunie 2018 și seria AAE 7209976 din 27 iulie 2018 emise de către SA „Apă-Canal Chișinău” corect au fost anulate de către instanțele ierarhic inferioare, or, acestea contravin prevederilor Legii nr. 303/2013, așa cum, în aceste facturi fiscale nu a fost indicată modalitatea de determinare a tarifului diferențiat aplicat ÎPC „Icam” SA.

Drept rezultat, soluția instanțelor de judecată de admitere a acțiunii și de anulare a actelor administrative este întemeiată.

Aceasta deoarece recurenta-reclamantă, în calitate sa de client, a fost pus într-o situație de incertitudine referitor la modalitatea de stabilire a tarifului diferențiat aplicat de SA „Apă-Canal Chișinău”.

Cât privesc argumentele recurente SA „Apă-Canal Chișinău” cu referire la faptul că temei pentru emiterea facturilor sus-menționate a constituit pct.3.2.1. al contractului privind livrarea apei și recepționarea apelor uzate nr. 7-156-33 din 12 iunie 2002 încheiat între părțile din litigiu, acestea sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse, în situația în care contractul vizat nu se referă la recepționarea și epurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți, având ca obiect, potrivit pct. 2 livrarea apei potabile, dar nu industriale, cât și recepționarea apelor uzate conform normativelor concentrației maxim admisibile a substanțelor poluante. Cu atât mai mult că, contractul încheiat între consumatorul ÎPC „Icam” SA și SA „Apă-Canal Chișinău” la care face referire recurenta nu prevede modalitatea de calculare a tarifului diferențiat pentru depășirea concentrațiilor maxime admisibile în apele uzate.

Respectiv tariful diferențiat urma a fi aplicat conform modalității stabilite în art. 5 din anexa nr. 5 a Legii privind plata pentru poluarea mediului nr. 1540-XIII din 25 februarie 1998 în coroborare cu art. 9 și 14 din aceeași Lege, condiție însă ce nu se atestă la caz.

Neîntemeiate sunt și argumentele recursului cu referire la aceea că tariful diferențiat aplicat față de ÎPC „Icam” SA a fost stabilit în baza art. 22 alin. (18) al Legii nr. 303/2013. Or, cum s-a indicat supra, art. 22 alin. (18) al Legii nr. 303/2013, stabilește mai multe modalități de calculare/determinare a tarifului diferențiat aplicat în privința recurente/reclamante.

În lipsa unei formule a tarifului diferențiat pentru deversarea apelor uzate cu concentrație maxim admisibilă, SA „Apă-Canal Chișinău” stabilește în mod unilateral tariful diferențiat, această modalitatea de calcul a tarifului diferențiat nefiind reglementată de o normă legală sau normativă.

Respectiv, prezentarea spre plată a facturilor fiscale consumatorilor, în care sunt indicate în mod unilateral modalitatea de calculare a tarifului diferențiat (formula de calcul a tarifului diferențiat și coeficientul tarifului), contravine prevederilor art. 22 alin. (18) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013, or, aceasta nu a fost stabilită de comun acord de către părțile contractante.

În acest sens, este de menționat că la moment între reclamantă și SA „Apă-Canal Chișinău” nu este încheiat un contract cu privire la recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți unde să fie indicate modalitatea de calcul și condițiile de plată privind recepționarea și preepurarea apelor uzate, iar Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, la care face trimitere pârâta, nu reglementează metodologia de calcul a tarifelor diferențiate. Astfel, cert este faptul că aplicarea coeficientului și a formulei de calcul a tarifelor diferențiate nu este reglementată la concret de nici un act normativ în vigoare, adică SA „Apă-Canal Chișinău” stabilește în mod unilateral tariful diferențiat.

În susținerea opiniei enunțate, sunt relevante și deciziile Consiliului Concurenței nr. APD-61 din 4 decembrie 2017 și, respectiv nr. APD-35/17-64 din

13 septembrie 2019, potrivit căreia, SA „Apă-Canal Chișinău” i-a fost aplicată amendă pentru încălcarea prevederilor art. 11 alin. (1) și (2) lit. a) și c) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, prin impunerea tarifului diferențiat pentru serviciul de recepționare în sistemul municipal de canalizare a apelor uzate SRL „Ivaro” și aplicarea diferențiată arbitrară a coeficienților la stabilirea tarifelor diferențiate/plăților suplimentare pentru depășirea CMA în apele uzate evacuate, inclusiv prin neperceperea plăților suplimentare de la o parte din întreprinderile active din mun. Chișinău și or. Ialoveni.

Prin decizia respectivă, Plenul Consiliului Concurenței a constatat că, SA „Apă-Canal Chișinău” fiind unicul operator ce prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în or. Chișinău, deține o poziție abuziv dominantă pe piață și prin urmare aplică discriminatoriu tarifele în mod diferit față de agenții economici în lipsa unui contract privind recepționarea și epurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți, astfel agentul economic cum ar fi SA „Apă-Canal Chișinău” impune în mod abuziv altor întreprinderi de același nivel tarif diferențiat pentru serviciul de recepționare în sistemul municipal de canalizare a apelor uzate, fapt absolut inadmisibil în condițiile Legii cu privire la poluarea mediului nr. 1540-XIII din 25 februarie 1998.

Corespunzător, argumentele expuse de SA „Apă-Canal Chișinău” în recurs, cu referire la legalitatea facturilor fiscale contestate, sunt neîntemeiate și nu pot fi reținute de Colegiu. Or, acestea derivă din interpretarea unilaterală și defectuoasă a normelor legale aplicabile speței.

Colegiul reține că recurenta SA „Apă-Canal Chișinău” în susținerea soluției de admitere a recursului și casare a actelor judecătorești ce constituie obiectul prezentului recurs, nu a indicat care a fost modalitatea de calcul a tarifului diferențiat înaintat spre plată ÎPC „Icam” SA, dar a invocat ca indubitabilă obligația contractuală și legală a reclamantei de a nu admite deversarea în sistemul public de canalizare a apei uzate cu depășirea normativelor concentrațiilor maxim admisibile, stabilite în anexa nr. 1 la Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri de apă pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 950 din 25 noiembrie 2013, inclusiv invocând că reclamanta nu a venit cu cerere de verificare repetată a analizelor după primirea prescripțiilor emise de intimată.

Aici, este de menționat că atât contractul privind livrarea apei și recepționarea apelor uzate nr. 7-156-33 din 12 iunie 2002 încheiat între părțile din litigiu cât și Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri de apă pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 950 din 25 noiembrie 2013 nu prevede procedura, regulile, periodicitatea de prelevare a probelor de apă uzată pentru investigațiile de laborator și de monitorizare a calității apelor uzate industriale evacuate în sistemul public de canalizare al localității; nu este specificat numărul de probe necesar pentru prelevare și investigații de laborator pentru calcularea corectă a plății pentru evacuarea și epurarea apelor uzate cu concentrații de poluanți ce depășesc limitele admisibile și recuperarea cheltuielilor suportate de operatori; nu reglementează modalitatea și termenele de păstrare, transportare a

probelor de apă uzată, inclusiv a celor de rezervă, destinate verificărilor suplimentare cu participarea reprezentanților operatorului și a agentului economic; nu reglementează modul și termenele de contestare a legalității actelor întocmite de operator ce confirmă prelevarea nemijlocită a probelor de apă uzată industrială pentru investigații de laborator; nu prevede modalitatea și termenele de informare a agenților economici despre rezultatele investigațiilor de laborator a apelor uzate prelevate, precum și de contestare a actelor ce atestă rezultatele analizelor de laborator respective; nu prevede subiecții care sunt în drept să efectueze nemijlocit analizele de laborator ale apelor uzate industriale evacuate în sistemele de canalizare ale localităților; nu este stabilită modalitatea de determinare și selectare a indicatorilor de calitate din apele uzate industriale evacuate de către aceștia, anume specifici domeniului activităților acestora, care necesită a fi supuși spre verificări de laborator; nu sunt explicate clar metodologiile, mecanismele de calcul ale concentrațiilor maximal admisibile (CMA) și ale deversărilor maximal admisibile (DLA) ale indicatorilor de calitate ale substanțelor poluante din apele uzate evacuate în sistemele de canalizare ale localităților și în emisare.

Ca urmare, în cazul în care operatorul nu a încheiat cu agentul economic un contract privind evacuarea și epurarea apelor uzate cu concentrații de poluanți ce depășesc normele stabilite, aprobate în modul stabilit, ce prevede aplicarea tarifelor diferențiate, atunci tariful diferențiat urma a fi aplicat conform modalității stabilite în art. 5 din anexa nr. 5 a Legii privind plata pentru poluarea mediului nr. 1540-XIII din 25 februarie 1998 în coroborare cu art. 9 și 14 din aceeași Lege.

Alte argumentele invocate de recurentă în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de către instanța de recurs, deoarece se combat cu cele invocate mai sus și se referă la circumstanțele, care au fost constatate și elucidate pe deplin de instanțele de judecată, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanțele de judecată ierarhic inferioare au elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, au aplicat corect normele materiale, adoptând hotărâri întemeiate și legale cu respectarea normelor de procedură, iar cererea de recurs este neîntemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul, cu menținerea actelor judecătorești ce au constituit obiectul recursului.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) și art. 248 alin. (1) lit. a) și alin. (2) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”.

Se mențin decizia din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza de contencios

administrativ la acțiunea depusă de Întreprinderea de Producție și Comerț „Icam” Societate pe Acțiuni împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la contestarea actelor administrative.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu